



# КОЛЕЖ ПО ТУРИЗЪМ - БЛАГОЕВГРАД

## КАТЕДРА „БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ”

УТВЪРЖДАВАМ,

РЕКТОР:  
ПРОФ. Д-Р ВАСИЛ ЖЕЧЕВ



## УЧЕБНА ПРОГРАМА

|                                       |                                |
|---------------------------------------|--------------------------------|
| По дисциплината:                      | ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА          |
| Включена като                         | ФАКУЛТАТИВНА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА |
| В учебния план на специалност:        | БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ           |
| Професионално направление:            | АДМИНИСТРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ     |
| Образователно-квалификационна степен: | ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР        |
| Срок на обучение                      | ШЕСТ СЕМЕСТЪРА                 |
| Форма на обучение                     | ЗАДОЧНА                        |
| Катедра, осигуряваща обучението       | БИЗНЕС АДМИНИСТРАЦИЯ           |

БЛАГОЕВГРАД  
2020

## I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

| Вид занятия и дейности  | Семестър | Хорариум (часове) |      | Кредит | Вид на оценяването |
|-------------------------|----------|-------------------|------|--------|--------------------|
|                         |          | седмично          | общо |        |                    |
| Аудиторна заетост       |          | 2                 | 15   | -      |                    |
| а) лекции               |          | 2                 | 15   |        |                    |
| б) семинарни упражнения |          |                   | -    |        |                    |
| Извънаудиторна заетост  |          |                   | 45   |        |                    |
| Крайно оценяване        |          |                   |      | -      | Писмен изпит       |

## II. АНОТАЦИЯ

Дисциплината обхваща широк кръг от проблеми, свързани с различни аспекти на икономическата политика. Предмет на анализи и обсъждания са различни модели на фискална и монетарна политики, техните основни цели и конкретни механизми за реализация. Ефективността на различните модели са извежда на основата на сравнителен анализ, обхващаш практиките на избрани развити и развиващи се страни, в т.ч. страни осъществили прехода от командна към пазарна икономика. Изследването включва също инвестиционна политика, политика на заетостта и доходите и регулирането на международните икономически отношения. Специално внимание се отделя на процесите на глобализация и регионална икономическа интеграция, които предполагат активно адаптиране на икономическата политика към бързо променящата се пазарна среда. Анализират се модели на икономическа политика в развитите страни, нововъзникващите пазари, в т.ч. САЩ, Япония, ЕС, Китай, Индия, Бразилия и др. Сравнителният анализ с икономическата политика провеждана в България е задължителен елемент при всички обсъждания.

### МЕТОД НА ПРЕПОДАВАНЕ

Преподаването е комбинация от лекционно интерактивно изложение, презентации и дискуссионни семинари. Презентациите се правят 3-4 студенти, по конкретни, предварително определени теми. Те се подготвят на основата на: научни статии, монографии, изследвания, доклади от конференции, дискуссионни материали, статистически източници от национални и международни организации. Дискуссионните семинари се провеждат по зададени за самостоятелна подготовка публикации, както на представители на класическите школи по икономическа политика, така и публикации на водещи съвременни автори.

По отделни теми се канят за участие експерти от държавните институции, които споделят пред студентите личен опит от провеждането на определени политики и/или механизми и резултати от тяхното прилагане. Провеждат се посещения с учебна цел в ключови държавни институции като Министерства, БНБ и Парламента.

Обучението се осъществява чрез комбинирането на лекции, практически занятия и индивидуална задача под формата на курсова работа. Необходимите ресурси за обучение са: мултимедия, компютър и Интернет връзка.

### САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА

Самостоятелната работа е насочена към задълбочаване на подготовката по конкретни проблеми или усвояване на други, специфични проявления на

теоретични процеси и зависимости в икономическата политика. Тя е съобразена с индивидуалните предпочитания и възможности на студентите. Те са задължени да се подготвят за дискусиите по предварително утвърдени задължителни литературни източници, както и по избрани от тях публикации. Извън аудиторната работа включва още подготовката на презентациите по определени теми и тяхната защита по време на дискусиите.

**Очаквани резултати:** Успешно завършилите по тази дисциплина:

1. Ще знаят: Дисциплината ще даде теоретическо и практическо познание за приложение на основните средства на икономическата политика в различни сектори на икономиката.
2. Ще могат: Студентите ще придобият умения и възможности за реализация като специалисти в държавни институции, осъществяващи регулативни функции. Получената подготовка ще им бъде полезна на фирмено равнище, където знанията по проблематиката на икономическата политика ще им бъде полезна за формиране на адекватна фирмена политика, позволяваща успешна адаптация на фирмата към променящата се икономическа среда.

### СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

#### ЛЕКЦИИ

| №  | ТЕМА   | Часа |
|----|--|------|
| 1. | СЪЩНОСТ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА (Substance of the Economic Policy): <ul style="list-style-type: none"> <li>• определение</li> <li>• цели</li> <li>• модели</li> <li>• механизми на формиране: взаимодействие между правителство, парламент, Централна банка, професионални съюзи, неправителствени организации</li> <li>• резултати</li> </ul>  | 1    |
| 2. | ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА (Fiscal Policy) <ul style="list-style-type: none"> <li>• същност</li> <li>• инструменти</li> <li>• приоритети</li> <li>• баланс между корпоративни, индивидуални и обществени интереси</li> <li>• управление на бюджетен баланс</li> <li>• управление на държавния дълг</li> <li>• за и против политиките на субсидиране</li> <li>• плосък данък - предимства и недостатъци, резултати от прилагането му</li> </ul>  | 2    |
| 3. | МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА (Monetary Policy) <ul style="list-style-type: none"> <li>• институционални основи</li> <li>• основни цели</li> <li>• основни инструменти и особености на тяхното използване при различните модели на провеждана икономическа политика - сравнителен анализ</li> <li>• монетарна политика и балансиран икономически растеж</li> <li>• хармонизация между фискална и монетарна политика</li> </ul>  | 1    |
| 4. | ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА И ЕВРОПЕЙСКИ МОНЕТАРЕН СЪЮЗ (European Central Bank and European Monetary Union) <ul style="list-style-type: none"> <li>• еволюция на монетарната система на ЕС</li> <li>• Европейски монетарен съюз (ЕМС)- принципи, цели, механизми на функциониране</li> <li>• монетарната политика на ЕЦБ като двигател на растежа, и като антицикличен и антикризисен инструмент</li> <li>• кризата в Еврозоната - причини, последици, оценка на предприетите антикризисни</li> </ul> | 2    |

|                    |   |           |
|--------------------|---|-----------|
|                    | монетарни мерки, тенденции и бъдеще<br>• релацията ЕМС: световен паричен пазар  |           |
| 5.                 | Антициклична, антикризисна и пост-кризисна политика<br>• особености на съвременния бизнес цикъл<br>• про-циклични фактори<br>• структурни и икономически кризи<br>• Оценка на предприетите антициклични и антикризисни програми през XX век<br>• специфика на финансово-икономическата криза от 2008-2010г. Особености в моделите и резултатите от антикризисните политики в избрани страни, в т.ч. САЩ, Япония, ЕС, Китай и България   | 4         |
| 6.                 | ПАРИЧЕН СЪВЕТ (Currency Board)<br>• класически и приложни модели, особености за България<br>• предимства и недостатъци<br>• резултати от прилагането му в Аржентина, Естония и Литва<br>• особености и резултати от функционирането на ПС в България  | 1         |
| 7.                 | ПОЛИТИКИ НА ДОХОДИТЕ И ЗАЕТОСТТА (Income and employment policies)<br>• правителствени програми и политики за повишаване на заетостта и намаляване на безработицата<br>• цели и механизми за разпределение и преразпределение на доходите<br>• релацията производителност на труда: доходи<br>• програми за намаляване на бедността<br>• защитни социални мрежи<br>• взаимни зависимости между доходите, демографските тенденции и процесите на емгтграция<br>• управление на пенсионните фондове                                  | 1         |
| 8.                 | ИНВЕСТИЦИОННА ПОЛИТИКА (INVESTMENT POLICY)<br>• източници (вътрешни и външни)<br>• релацията инвестиции: икономически растеж<br>• инструменти за привличане на чужди преки и портфейлни ишестиици. Сравнителен анализ и резултати от провежданата политика за привличане на чужди инвестиции в развитите страни и нововъзникващите пазари. Особености и тенденции за България.  | 1         |
| 9.                 | УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪНШНОИКОНОМИЧЕСКИТЕ ОТНОШЕНИЯ (Management of the foreign economic relations)<br>• ЕС и световния пазар - стратегии, конкурентоспособност, ефективност на взаимодействие<br>• структура, теценции и ефективност от участието на България в международното разделение на труда<br>• управление на платежния и на търговския баланс<br>• инструменти и възможности за експортно стимулиране<br>• управление на трансферите по Европейски фондове<br>• взаимодействие с международните финансови и кредитни институции | 1         |
| 10.                | ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (Economic Policy for Sustainable Development)<br>• Същност и измерения на устойчивото развитие (УС)<br>• Критерии и показатели за устойчиво развитие<br>• Програми на ООН и на ЕС за устойчиво развитие<br>• Стратегия на България за УР<br>• Пазарни инструменти за УР<br>• Непазарни инструменти за УР<br>• Устойчиво развитие и пазарна конкурентоспособност   | 1         |
| <b>ОБЩО ЛЕКЦИИ</b> |   | <b>15</b> |

#### ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Дж. Кейнс. Обща теория за заетостта, лихвата и парите. С, Хр. Ботев" 1993 г
2. М. Фридман. Немирството на парите. С, ИК "Дамян Яков", 1994г
3. М. Фридман и Р. Фридман. Свободата на избора. С, Изд. "Дамян Яков", 1997г

4. Дж. Стилци. Икономика на държавния сектор, С, издателство на УНСС "Стопанство", 1996г
5. Дж. Стилци. Глобализацията и недоволните от нея (2003). Издателство "Стопанство", УНСС
6. Г. Манлиев /обща редакция/. Икономика на общественния сектор. Адаптирано издание от Brown, С. и Jackson, P., Изд. "Пъблиш Сайт-Агри", 1998г
7. Хр. Вучева. Икономическа политика в периода 1991-2000г, Изд. На УНСС "Стопанство", 2001г
8. М. Бункина и А. Семенов. Экономическая политика. М., 1999г
9. А. Мовсисян. Либерализм и Икономика., М, "Логос", 2003г
10. Р. Мъсгрейв и П. Мъсгрейв. Държавни финанси: Теория и практика.С., издателство "Отворено общество", 1998г
11. Р. Гилпин. Глобална политикономия, С, издателство "Дамян Яков", 2003г.
12. И. Балабанов и др. Бюджетна, образователна, научна и технологична политика на държавата за конкурентоспособно икономическо развитие, С, Издателство на БАН "проф. М. Дринов", 2004г
13. И. Ангелов. Световната икономическа криза и България. София: Издателство „проф.Марин Дринов“, 20 Юг
14. Икономиката на България и ЕС: догонващо икономическо развитие-стратегия и реалности. ИИ на БАН и Фондация „Фридрих Еберт“, София, 2006
15. Вергиев Д., Измерения на икономическата политика в преходния период към пазарна икономика 2007-2013, С 2013, ЛИБРА СКОРС
16. Ravenhill, J. Global Political Economy (2008,2nd Edition) II 83274
17. Stiglitz, Joseph. Making Globalization Work (2006) II 83276
18. Sach, Jeffrey. The Price of Civilization II 83277
19. Sachs Jeffrey D. and Felipe Larrain B. Macroeconomics in the Global Economy. Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.

#### **IV. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО**

##### **1)ОРГАНИЗАЦИЯ НА АУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ**

Обучението по учебната дисциплина се извършва под формата на лекции. Задължително в началото на всяка лекция се прави кратко въведение, като се осигурява необходимата преходност от една тема към друга. В процеса на запознаване на студентите с новата тематика се осъществява беседа с тях, за да се постигне приемственост между отделните лекции и те сами да стигнат до заключения, които да въвеждат в новия материал.

##### **2)ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗВЪНАУДИТОРНАТА ЗАЕТОСТ**

Извънаудиторната заетост се свежда до усвояване на лекционния материал и работа с литературата, черпене на информация от Интернет, проучвания във фирми, подготовка за тестове и контролни проверки на знанията с цел текущ контрол, системна подготовка по зададени теми за предстоящи семинарни занятия. На студентите се възлага самостоятелно разработване на курсови работи по списък с примерни теми. Курсовите работи се защитават.

Голям процент от извънаудиторна заетост се предвижда и за подготовка и явяване на семестриален изпит по дисциплината.

#### **V. ОЦЕНЯВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ**

##### **1) ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО**

Оценяването на студентите за постигнатите резултати в процеса на обучение е съобразено с изискванията на наредба №21/30.09.2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Общият брой кредити по дисциплината е 3. Семестриалната заверка се получава при спазване на условията на правилниците и вътрешните наредби на Колеж по туризъм – Благоевград.

##### **2) ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ**

Дисциплината завършва с изпит. Оценяват се знанията, уменията и компетентността по време на семинарните занятия, при осъществяването на текущия контрол, като от сериозно значение са резултатите, постигнати от поставените задания и тестове. В курса на обучение по дисциплината включва: провеждане на входящ текущ контрол на всяко практическо занятие. Текущият контрол изгражда в студентите отговорност към поставените задачи, самодисциплина, системност в предварителната подготовка, изгражда навици за оптимизиране на времето, развива логическото мислене, умения за селектиране и анализиране на информация, придобита от различни информационни източници. Текущият контрол се осъществява чрез:

- ✓ Устна дискусия, изразяване на собствени аргументирани становища, касаещи третираната тема в семинарните занятия;
- ✓ Устно представяне и защита на тезите, заложи в зададената писмена разработка;
- ✓ Проверка на усвоените знания чрез решаване на тестове върху преподадения материал;
- ✓ Умение за представяне и успешно защитаване на собствени идеи.

**Критерии за оценяване:**

- качество и задълбоченост на писмената разработка;
- умение за представяне и успешна защита на разработките и заложените в тях тези;
- демонстриране на знания, умения и компетентност;
- умение за самостоятелна работа при извънаудиторната заетост.

Окончателна оценка: студентите получават оценка по шестобалната система при следните съответствия с точковата система:

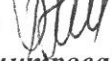
|  |               |
|--|---------------|
| При среден резултат от набрани точки по всички критерии по-малко от 50 точки | Слаб 2        |
| При сумарен брой от 51-60 точки  | Среден 3      |
| При сумарен брой от 61-74 точки  | Добър 4       |
| При сумарен брой от 75-90 точки  | Много добър 5 |
| При сумарен брой от 90-100 точки   | Отличен 6     |

*Автор на програмата:*  
*проф. д-р Димитър Вергиев*



*Статут: на основен трудов договор*  
*Година на въвеждане на програмата: 2020*

*Приети изменения на учебната програма на катедрен съвет на катедра «Бизнес администрация» - Протокол 3/04.03.2020 г.*

*Ръководител катедра «Бизнес администрация»:*   
*(проф. д-р Р. Димитрова)*